26/01/2025

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής ΙΕ΄ Λουκά

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή ΙΕ΄ Λουκά (Του Ζακχαίου) Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λουκ. ιθ’ 1-10 (26-01-2025)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἰεριχώ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι

καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς μπήκε στην Ιεριχώ και περνούσε μέσα από την πόλη. Εκεί υπήρχε κάποιος, που το όνομά του ήταν Ζακχαίος. Ήταν αρχιτελώνης και πλούσιος. Αυτός προσπαθούσε να δει ποιος είναι ο Ιησούς· δεν μπορούσε όμως εξαιτίας του πλήθους και γιατί ήταν μικρόσωμος. Έτρεξε λοιπόν μπροστά πριν από το πλήθος κι ανέβηκε σε μια συκομουριά για να τον δει, γιατί θα περνούσε από κει. Όταν έφτασε ο Ιησούς στο σημείο εκείνο, κοίταξε προς τα πάνω, τον είδε και του είπε: «Ζακχαίε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει να μείνω στο σπίτι σου». Εκείνος κατέβηκε γρήγορα και τον υποδέχτηκε με χαρά. Όλοι όσοι τα είδαν αυτά διαμαρτύρονταν κι έλεγαν ότι πήγε να μείνει στο σπίτι ενός αμαρτωλού. Τότε σηκώθηκε ο Ζακχαίος και είπε στον Κύριο: «Κύριε, υπόσχομαι να δώσω τα μισά από τα υπάρχοντά μου στους φτωχούς και ν’ ανταποδώσω στο τετραπλάσιο όσα έχω πάρει με απάτη». Ο Ιησούς, απευθυνόμενος σ’ αυτόν, είπε: «Σήμερα αυτή η οικογένεια σώθηκε· γιατί κι αυτός ο τελώνης είναι απόγονος του Αβραάμ. Ο Υιός του Ανθρώπου ήρθε για ν’ αναζητήσει και να σώσει αυτούς που έχουν χάσει το δρόμο τους»

Σχολιασμός

Ο Ιησούς Χριστός κατά το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα πορεύεται προς την αρχαία και ιστορική πόλη της Ιεριχούς. Η πόλη αυτή θυμίζει στους Ιουδαίους τον κόσμο των ειδώλων και τις ιστορικές περιπέτειες της φυλής τους, όταν πορεύονταν προς την αγία γη της Ιουδαίας, τη γη της επαγγελίας του Θεού. Η Ιεριχώ είχε αντισταθεί σταθερά στη πορεία των Εβραίων και αποτέλεσε τον μέγιστο κίνδυνο της ιστορικής τους επιβίωσης. Η Ιεριχώ συμβόλιζε τον αντίθετο κόσμο των εθνικών , ενώ η Ιερουσαλήμ συμβόλιζε τον τόπο της εκπλήρωσης των υποσχέσεων του Θεού.

Ωστόσο, όταν ο Ιησούς Χριστός έφτασε στην Ιεριχώ πλήθος κόσμου από όλα τα κοινωνικοοικονομικά στρώματα μαζεύτηκε για να τον δει. Έτσι και ο Ζακχαίος θέλησε να συναντήσει τον Ιησού, αφού άλλωστε φλεγόταν από την εσωτερική του επιθυμία, για να Τον δει ιδίοις όμμασι. Λόγω όμως της κοσμοσυρροής και του ότι ο Ζακχαίος ήταν μικρόσωμος δεν μπορούσε να έχει οπτική επαφή με τον Ιησού. Χωρίς, λοιπόν, να σκεφτεί την κοινωνική του θέση και την προσωπική του αξιοπρέπεια σκαρφάλωσε μεμιάς σε μια συκομοριά, λες και ήταν μικρό παιδί. Αγνόησε αφενός κατ΄ αυτό τον τρόπο τα πικρά σχόλια και τα πειράγματα των υπολοίπων και αφετέρου αξιώθηκε να δει τον Κύριο, αλλά και να αποκτήσει κάτι

πολύ αξιότερο, την προσωπική επαφή. «Ζακχαίε, σπεύσας κατάβηθι. Σήμερον γαρ εν τω οίκω σου δει με μείναι», οπόταν όχι μόνο ο Κύριος απευθύνθηκε ονομαστικά στο Ζακχαίο, αλλά του είπε ότι θα πάει και στο σπίτι του για να δειπνήσει μαζί του.

Όπως ήταν φυσικό, αυτό προκάλεσε την άμεση αντίδραση όλων όσων ήταν με τον Ιησού και τον κατέκριναν ότι «παρά αμαρτωλώ ανδρί εισήλθε καταλύσαι». Ας μην ξεχνάμε ότι οι θρησκευτικοί άρχοντες του Ισραήλ ασφαλώς αποστρέφονταν το Ζακχαίο, διότι τον θεωρούσαν άδικο, μολυσμένο και αμαρτωλό, αφού ήταν αρχιτελώνης. Οι τελώνες νοικίαζαν τους φόρους μιας περιοχής και προκειμένου να πάρουν πίσω όσα τους οφείλουν, έφτανα στο σημείο να πωλήσουν όλα τα υπάρχοντα αυτού που τους χρωστούσε. Η λέξη «τελώνης» στη συνείδηση των Ιουδαίων, ήταν συνώνυμη της λέξης «αμαρτωλός».

Ο Χριστός όμως διαφοροποιείται από αυτούς, αφού τον κέρδισε η ένθερμη επιθυμία που είχε ο Ζακχαίος. Ο Ζακχαίος ήθελε τόσο πολύ να δει τον Χριστό, ώστε Του τράβηξε αμέσως την προσοχή. Η επιθυμία άλλωστε είναι η αρχή του παντός. Όπως λέει το ευαγγέλιο «όπου γαρ εστίν ο θησαυρός υμών, εκεί έσται και η καρδία υμών»(Ματθ. 6,21). Τα πάντα στη ζωή μας αρχίζουν με κάποια επιθυμία, επειδή ό,τι επιθυμούμε είναι και αυτό που αγαπούμε και αυτό στο οποίο τελικά παραδινόμαστε. Γνωρίζουμε πως ο Ζακχαίος αγαπούσε το χρήμα και κατά τη δική του ομολογία γνωρίζουμε πως για να το αποκτήσει δεν είχε κανένα ενδοιασμό να κλέβει τους άλλους. Ο Ζακχαίος, λοιπόν, ήταν πλούσιος και αγαπούσε τον πλούτο, αλλά μέσα του ανακάλυψε μια άλλη επιθυμία , ουσιαστικότερη, και αυτή η επιθυμία έγινε το κομβικό σημείο της ζωής του.

Ο Ιησούς Χριστός σε καμία περίπτωση δεν κρίνει τους ανθρώπους σύμφωνα με την καταγωγή τους ή την πορεία της ζωής τους και εν γένει της συμπεριφοράς τους, όπως έκαναν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι. Ο Κύριος βλέπει βαθύτερα στην ψυχή των ανθρώπων, γι΄ αυτό δεν έκρινε το Ζακχαίο σύμφωνα με τις αδικίες που είχε διαπράξει, αλλά του έδωσε την ευκαιρία να μετανοήσει. Αν άλλωστε ο Κύριος συμπεριφερόταν προς το Ζακχαίο όπως του συμπεριφέρονταν οι υπόλοιποι, δε θα είχε την ευκαιρία να επανορθώσει. Άλλωστε αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι ο Ζακχαίος δεν μοίρασε την περιουσία του όταν τον κατέκριναν οι άλλοι, αλλά όταν ο Ιησούς, πλησιάζοντάς τον, του είπε ότι θα πάει στο σπίτι του. Ο Ζακχαίος μετανοεί έμπρακτα: «ιδού τα ημίση των υπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοις πτωχοίς, και ει τινός τι εσυκοφάντησα, αποδίδωμι τετραπλούν». Δίνει τα μισά του υπάρχοντα στους φτωχούς και όποιον αδίκησε, του το ανταποδίδει στο τετραπλό. Μεγάλη η μετάνοια του Ζακχαίου!

Με την πράξη του αυτή ο Ζακχαίος δικαιώνεται από τον Κύριο: «σήμερον σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο, καθότι και αυτός υιός Αβραάμ εστίν. Ήλθε γαρ ο υιός του

ανθρώπου ζητήσαι και σώσαι το απολωλός». Η αμοιβή του ήταν το ίδιο άμεση με την απόφασή του να επανορθώσει για τις αδικίες που έκανε. Όπως ο τελώνης χωρίς αναβολή για το αύριο, μοίρασε αμέσως το μισό της περιουσίας του και αποκατέστησε τις φορολογικές του αδικίες στο τετραπλάσιο, το ίδιο και ο Ιησούς Χριστός τον βεβαιώνει ότι του παρέχεται η χάρη της σωτηρίας. Επίσης με αυτό το λόγο ο Κύριος ήθελε να γίνει κατανοητό σε όλους ότι δεν ήρθε στη γη, για να εγκαταστήσει μια τάξη ευνοούμενων, αλλά για να αναζητήσει και να σώσει τους αμαρτωλούς.

Παράλληλα η Εκκλησία μας καλεί να θυμηθούμε την ύπαρξη του εσωτερικού ανθρώπου και να θορυβηθούμε από τον δίχως νόημα καταναλωτικό παραλογισμό μέσα στον οποίο βρισκόμαστε. Όταν αρχίσουμε να φιλοξενούμε το Θεό μέσα μας, τότε θα συμφιλιωθούμε και με τους άλλους ανθρώπους. Το ίδιο έπραξε και ο Ζακχαίος. Την αγάπη που του χάρισε απλόχερα ο Χριστός, την προσφέρει τώρα αφειδώλευτα στους άλλους ανθρώπους. Αυτή η αγάπη χάρισε στο Ζακχαίο τη σωτηρία του. Τώρα ο Ζακχαίος με την πίστη, την αγάπη και τη μετάνοια μεταμορφώθηκε από αμαρτωλός και έγινε το υπόδειγμα του σωσμένου ανθρώπου για τον υπόλοιπο κόσμο. Ο Ζαχκαίος γίνεται κοινωνός του Χριστού, μέλος της Εκκλησίας και πολίτης της Βασιλείας του Θεού. Την ισχυρή αυτοπεποίθηση του πλούτου αντικαθιστά η ταπείνωση, η παιδική απλότητα και η επιθυμία να δει τον Χριστό.

Αναμφίβολα, μέσα στην καταναλωτική φρενίτιδα που διανύουμε, οι πλείστοι των ανθρώπων προσπαθούν εναγωνίως να αυξήσουν τα αγαθά τους και να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο με όλες τις τελευταίες εξελίξεις. Μέσα σε όλο το τρέξιμο για το γέμισμα του απύθμενου πιθαριού τους έχουν λησμονήσει την πνευματική τους καλλιέργεια. Ευτυχώς όμως ο Ιησούς Χριστός είναι συνέχεια εκεί και περιμένει να φιλοξενηθεί στις καρδιές όλων των ανθρώπων, όπως φιλοξενήθηκε στο σπίτι του Ζακχαίου.

Όσα λάθη και όσα αμαρτήματα έχουμε διαπράξει ο Κύριος μπορεί να μας προσφέρει το μεγάλο θησαυρό της πίστεως και της σωτηρίας, αρκεί να δεχτούμε την πρόσκληση να τον φιλοξενήσουμε, όπως ο Ζακχαίος, στο ναό της καρδιάς μας. Η περικοπή αυτή είναι ακόμη ένα κάλεσμα σε μετάνοια.